

ČÍSLOVKY

1 huk	6 soqta	10 chunka
2 iskay	7 qanchis	100 pachak
3 kinsa	8 pusaq	1000 waranqa
4 tawa	9 isqon	1.000.000 hunu
5 pisqa		bilión lluna

Dialektální tvary jsou obdobné (např. *uk*, *ishkay*, *pichqa*, *kanchik*, *qantrish*, *ishkun*, *patrak*, *patsa*), někdy se liší pravopis (*esqon*). Výjimkou je číslovka čtyři, která má v dialektech skupiny I a v některých jiných (Ekvádor) podobu *chusku*. Často jsou však nahrazovány číslovkami španělskými, obzvláště číslovka *hunu* – *millun* (číslovka *lluna* bilión nebo miliarda?) se zřejmě nepoužívá vůbec).

Číslovky nad 10 se tvoří jednoduše skládáním, jednotky však mají vždy (kromě některých dialektů) sufix *-yoq* (*-niyoq* po souhlásce): 11 *chunka hukniyoq*, 13 *chunka kinsayoq*, 20 *iskay chunka*, 500 *pisqa pachak*, 550 *pisqa pachak pisqa chunka*, 666 *soqta pachaq soqta chunka soqtayoq*, 2005 *iskay waranqa pisqayoq*; 1492 *waranqa tawa pachak isqon chunka iskayniyoq* (*watapi* – v roce 1492); srovnej *iskay chunka kinsayoq* 23 × *iskay kinsa* dva nebo tři.

Stojí-li po číslovce podstatné (nebo přídavné) jméno, je vždy v jednotném čísle, sloveso obvykle v množném: *kinsa warmi hamushanku* přichází tři ženy. Jinak se chovají jako podstatná jména (podle smyslu): mohou mít pádové a posesivní sufixy: *iskayniyki* dva (dvě) tvé, *kinsata qoway* dej mi tři. Také lze odvozovat slovesa sufixy: *hukllay* nebo *hukllachay* sjednotit, spojit, seskupit (*huklla* jediný), *iskaychay* zdvojnásobit, rozpúlit, párovat, *iskaychakuy* párovat se, *iskayay* pochybovat, *tawachay* zčtyřnásobit, rozčtvrtit, *chunkayay* dosáhnout počtu deseti (přibýt nebo ubýt), *chunkay* počítat po deseti.

Číslovky řadové

Tvoří se přidáním slova **ñeqen**: 1. *ñawpaq* (*ñeqen*), 3. *kinsa ñeqen*, 100. *pachak ñeqen*, 15. *chunka pisqayoq ñeqen*...

Číslovky násobné

Tvoří se přidáním slova **kuti**: jednou *huk kuti*, dvakrát, dvojnásobný *iskay kuti*, pětkrát, pětínásobný *pisqa kuti*, stokrát, stonásobný *pachak kuti*...

Číslovky kolektivní

Tvoří se sufixem **-ntin** (**-nintin** po souhláskách): *iskaynintin* oba, *tawantin* všichni čtyři...

Číslovky podílné

Tvoří se sufixem **-nka** (**-ninka** po souhláskách): *iskayninka qon* dává (jim) po dvou, každému dva (se slovesy, které neoznačují rozdělování nebo přijímání, se používá vazba se slovem *sapakama*: *iskaywan hamun sapakamapaq* přichází se dvěma pro každého).

Zlomky

Tvoří se přidáním slova **phakmi(n)** nebo **ch'eqta** (*phakmiy*, *phakmay* nebo *ch'eqtay* rozdělit): $\frac{1}{2}$ (*huk*) *phakmin* nebo *ch'eqta* nebo *kuskan*, $\frac{1}{3}$ *huk kinsa phakmin/ch'eqta*, $\frac{2}{3}$ *iskay kinsa phakmin*, $\frac{1}{4}$ *huk tawa phakmin*, $\frac{3}{4}$ *kinsa tawa phakmin*, $\frac{1}{30}$ *huk kinsa chunka phakmin*, $\frac{3}{10}$ *kinsa chunka phakmin*.

Počítání

Při počítání se používají sufixy **-WAN** (s), **-MANTA** (z, od), **-TA** (předmět přímý), slova *kuti* (krát), *horqoy* (odebrat, vytáhnout), *qepay* (zůstat, zbýt) a při dělení příděstí sloves *t'aqay* nebo *rakiy* (dělit, rozdělit). Vhodné je používat afirmativní sufixy. Místo „rovná se“ se někdy používá španělské *igual a* (v těch místech, kde je v příkladech čárka, kromě odečítání). Znaménko minus, např. -5, bude asi hispanismus *minus* nebo *menos*. Číslovka 0 je v některých dialektch *illaq* (v Cusku nevím). (Pokud by se někde používaly španělské výrazy, pak + je *más*, – je *menos*, × je *por* a : (/) *dividido por*: *huk mas huk igual a iskay*).

1 + 1 = 2 huk**wan** huk, iskay*mi*

17 + 3 = 20 qanchisniyoq**wan** kinsa, iskay chunkan

20 – 9 = 11 iskay chunka**manta** isqonta **horqoy**, chunka hukniyoq*mi qepan*

1100 – 900 = 200 waranqa pachak**manta horqoy** isqon pachak**ta**, iskay pachak*mi qepan*

5 × 5 = 25 pisqa **kuti** pisqa, iskay chunka pisqayoq*mi*

36 × 2 = 72 kinsa chunka **kuti** iskay, qanchis chunka iskayniyoq*mi*

16 : 4 = 4 chunka soqtayoq tawaw**an t'aqasqa** (nebo **rakisqa**), tawan

50 : 5 = 5 pisqa chunka pisqaw**an t'aqasqa (rakisqa)**, pisqan